

Ander Onderwerp

hét lesboek voor anderstaligen dat er nog niet was

Deel 3: Seksualiteit

Syberthe Langedijk

Ander Onderwerp

hét lesboek voor anderstaligen dat er nog niet was

Deel 3: Seksualiteit

Syberthe Langedijk

1e druk, september 2024
ISBN 9789083333724
NUR 624

 anderonderwerp

Idee, concept en lessen: Syberthe Langedijk

Ontwerp omslag: Annemijn Touw, Bureau Brandt
Foto auteur: Joyce Schotsborg
Tekeningen: Peter van Straaten
Vormgeving binnenwerk: Sander Suk media & design
Drukwerk: Realbooks.nl

Uitgeverij: Papyrus
Nieuwe Schrans 13 | 8932 HA Leeuwarden
info@uitgeverijpapyrus.nl
www.uitgeverijpapyrus.nl

© 2024 Papyrus

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opname, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INLEIDING

Dit boek is het derde deel uit een serie van vier* lesboeken voor anderstaligen. De boeken gaan over taboe- of ongemakkelijke onderwerpen. Deze onderwerpen komen vaak nauwelijks of helemaal niet aan bod in het NT2-onderwijs. Dit vormt een hiaat en daarom zijn deze lesboeken geschreven.

In deze serie boeken komen échte mensen met échte verhalen en ervaringen aan het woord en er wordt over het algemeen authentieke (spreek)taal gebruikt. De situaties die in het boek voorkomen, zullen voor veel mensen herkenbaar zijn.

De titel Ander Onderwerp betekent dat het in deze serie gaat om andere onderwerpen dan die je waarschijnlijk tegenkomt in je NT2-les of -boeken. 'Ander onderwerp' is ook wat mensen zeggen als ze geen zin hebben om ergens over te praten of dat niet durven of willen omdat het onderwerp te ongemakkelijk is of omringd is met een gevoel van schaamte.

Dit derde deel van de serie gaat over seksualiteit. In het eerste deel vind je de onderwerpen taboes in het algemeen en vloeken en schelden. In het tweede deel komen de onderwerpen liefde en relaties aan bod. Het vierde deel van de serie zal gaan over verslaving, psychische aandoeningen en de dood. Mogelijk komt er nog een vijfde deel waarin woordenschat en idioom uit de eerdere vier boeken terugkomen maar dan met nieuwe teksten en opdrachten.

Hoe gebruik je dit boek?

Dit is geen leergang die opleidt van taalniveau A1 tot C2, daar zijn genoeg andere lesboeken over geschreven. Wel zijn er niveauverschillen in de gebruikte teksten en de opdrachten. De niveauaanduidingen zijn echter heel globaal, ze geven slechts een indicatie. Je vindt ze in de inhoudsopgave vóór elke les.

Volgens de normen van het Europees Referentie Kader (ERK):

- * ongeveer A2/ eind A2
- ** ongeveer B1
- *** ongeveer B2
- **** ongeveer C1/C2

en daartussenin kun je aanduidingen als */**, **/*** of ***/**** aantreffen.

* In een eventueel vijfde deel zullen woordenschat en idioom uit de eerdere vier boeken terugkomen maar dan met nieuwe teksten en opdrachten.

Op maat

Het lesboek kan volledig op maat gebruikt worden. Voor zelfstudie: kies de lessen uit die je aanspreken en die ongeveer overeenkomen met je taalniveau of die een graadje hoger (of eventueel iets lager) zijn.

Er is niets op tegen als je de gemakkelijkere of juist moeilijkere teksten en lessen probeert of opdrachten overslaat. Binnen de lessen zelf is er vaak een zekere opbouw in moeilijkheidsgraad. Je kunt proberen om de hele les te doen, of kiezen voor een deel ervan.

In een taalles kan de docent in overleg met de cursisten kiezen voor die lessen die relevant en geschikt zijn.

Onderdelen lesboek

Welke elementen tref je aan in Ander Onderwerp? Bij elk onderdeel staat een korte toelichting.

Woordenschat en idioom

In deze reeks lesboeken ligt het accent op het verwerven, verbeteren en vergroten van de woordenschat en het idioom. Dit gebeurt door een breed aanbod van uiteenlopende soorten teksten met opdrachten waarmee ook tekstbegrip wordt geoefend.

In de meeste lessen vind je een lijst met woorden uit de tekst, specifieke woorden en algemene. Die woorden moet je leren. Bij 'aanvulling' schrijf je woorden uit de tekst die niet in de lijst voorkomen, maar die je nog niet kent en wel wilt leren. Soms (bij de meeste literatuurfragmenten en sommige luisterteksten) wordt er helemaal geen lijst met woorden aangeboden en maak je er zelf eentje.

De betekenis van de aangeboden woorden en het idioom zul je zelf moeten opzoeken. Dat vraagt om een actieve houding: je moet moeite doen om je de woorden eigen te maken. Door die inspanning blijven de woorden meer hangen en beklijven ze beter.

In de opdrachten kun je truwens van de meeste woorden uit de lijst contextzinnen, een omschrijving of voorbeelden vinden. Het is raadzaam om de zinnen uit de opdrachten over te nemen -nadat je de antwoorden die achter in het boek staan hebt gecontroleerd- en te schrijven naast de woorden in de lijst.

Maak er ook een gewoonte van de contextzinnen regelmatig hardop uit te spreken, zodat je je de woorden nog meer eigen kunt maken en tegelijkertijd iets leert over de grammaticale structuur.

Als je de antwoorden van de opdrachten niet in je boek schrijft maar in een schrift, kun je de opdracht later (bijvoorbeeld na twee maanden of langer) opnieuw maken. Dan kun je nagaan of je de aangeboden woorden al beheerst.

Het is handig en verstandig om voor jezelf een woordenschrift aan te leggen met daarin de woorden die je wilt onthouden. Daarin kun je ook extra informatie zetten als bijvoorbeeld woordgeslacht (de of het) en iets over de klemtoon en uitspraak. Gebruik daarvoor een notitieboek met alfabet, zodat je de woorden gemakkelijk terug kunt vinden en de lijstjes kunt aanvullen.

Aan het eind van iedere les staat meestal een eindopdracht woordenschat met daarin ontbrekende woorden die je moet kennen. Of de eindopdracht bestaat uit het maken van een woordspin, hieronder uitgelegd.

Een taal leren betekent 'kilometers maken': zoveel mogelijk blootgesteld worden aan een rijke taalomgeving en zelf een actieve houding aannemen. Dat geldt ook zeker voor het aanleren van woorden en idioom: bekijk Nederlandse (informatieve) programma's, series en films op tv of via streamingdiensten over de onderwerpen die in het boek voorkomen. Beluister podcasts en radioprogramma's en zoek op internet naar teksten en filmpjes. Dat soort activiteiten ondernemen geldt in het algemeen voor het leren van een nieuwe taal. Maar in dit geval zoek je materiaal over onderwerpen die in dit boek voorkomen dus die te maken hebben

met seksualiteit. Op die manier -herhaling, herhaling en nog eens herhaling- kom je de woorden en het idioom uit dit boek steeds weer op een andere manier tegen zodat de kans groter is dat ze zullen beklijven.

Lezen

Het taalniveau van de meeste lessen wijst op basis van alleen de frequentiewoordenlijsten en tekstlengte algauw richting B1/B2. Dat kan echter het beeld wat vertekenen, omdat het in de lessen vaak om heel specifieke thema's gaat met woorden die laagfrequent zijn.

Taalniveau B1(B2) zul je dan ook het meest aantreffen in de inhoudsopgave (door middel van asteriskjes). Maar deze aanduiding geeft slechts een zeer globale indicatie, want de leesteksten op zich kunnen heel goed op een ander, lager taalniveau zijn, bijvoorbeeld eind A2/B1 of halverwege of eind B1/begin B2.

Het is dus raadzaam om vooral niet (alleen) af te gaan op de niveauaanduidingen in de inhoudsopgave, maar om de tekst uit de les in kwestie erbij te pakken en dan te beoordelen of deze geschikt is voor je groep of voor jou als individuele cursist.

De leesteksten zijn vooral bedoeld om taal aan te reiken waarmee nieuwe woorden kunnen worden aangeleerd, in dit boek op het gebied van seksualiteit. Daarvoor is het niet nodig om de hele tekst te begrijpen en te kunnen doorgronden. De inhoud van de tekst globaal, in grote lijnen begrijpen en kennen is voldoende. De veelal authentieke teksten zijn vaak ingekort en/ of herschreven om ze toegankelijker en begrijpelijker te maken. Er is voor juist deze teksten gekozen omdat ze interessant en uitdagend kunnen zijn voor een brede groep NT2-leerders.

Het is ook hier belangrijk de teksten van de lessen na een tijdje opnieuw te lezen - bij voorkeur hardop- om te bekijken of je de tekst nu gemakkelijker leest en begrijpt.

Luisteren

Je vindt in dit boek verwijzingen naar websites met interviews en andere teksten. Bij de meeste filmpjes is ondertiteling mogelijk, maar het is aan te raden om eerst een paar keer te luisteren naar de fragmenten zonder dat je de ondertiteling aanzet. Beluister het fragment net zo lang tot je ongeveer 75 procent of meer begrijpt. Je kunt daarna altijd nog besluiten om de ondertiteling aan te zetten en de beluisterde tekst mee te lezen. Houd er daarbij wel rekening mee dat de ondertiteling soms niet klopt, omdat de computer de fonetische code verkeerd kan interpreteren. Beluister – ook al lijkt het saai en misschien zelfs tijdverspilling – na een tijdje de luisterteksten opnieuw om na te gaan wat er is blijven hangen. Je kunt zelfs de

opdrachten nog een keer maken (als je tenminste de antwoorden niet in het boek hebt geschreven).

Spoken

Omdat je dit boek misschien vooral als zelfstudie gaat gebruiken, zijn er relatief weinig spreekopdrachten. De opdrachten die er wel zijn, kunnen in een eventuele taalles gebruikt worden.

Het accent van de spreekopdrachten ligt op: hoe zeg je dat of kun je dat zeggen in het Nederlands? Je wordt dus niet onderworpen aan een 'verhoor' waarin je over je eigen ervaringen moet vertellen of een mening moet hebben en geven. Bovendien: over taboeonderwerpen spreek je nu eenmaal begrijpelijkerwijs sowieso minder gemakkelijk over je eigen mening of ervaringen.

Praat alleen over bepaalde onderwerpen als je daar zin in hebt. Je kunt ook een mogelijke ervaring of mening verzinnen. Nogmaals: het gaat erom hoe je iets in het Nederlands kunt zeggen.

Naast de spreekopdrachten vind je in dit boek ook het onderdeel 'sleutelzinnen'. Dat zijn zinnen die bij het onderwerp van de les horen. Oefen ze regelmatig hardop, al dan niet in een taalles en het liefst met een moedertaalspreker in de buurt die je kan helpen met de uitspraak en deze waar nodig kan verbeteren. Bij dit onderdeel gaat het vooral om uitspraak, zins- en woordaccenten, intonatie en zinsmelodie. Je leert automatisch ook iets over de zinsbouw en andere grammaticale aspecten.

Schrijven

Schrijfvaardigheid komt niet zo veel aan bod in deze serie lesboeken, om dezelfde reden als hierboven staat bij spreken. Als je bijvoorbeeld zinnen moet afmaken of een tekst gaat schrijven, heeft dat niet zoveel zin als er niet iemand is die je gemaakte opdrachten kan controleren. Schrijven is misschien minder geschikt voor zelfstudie, maar af en toe zul je wel een schrijfopdracht aantreffen.

Literatuurfragmenten

Bij dit onderdeel gaat het in eerste instantie om tekstbegrip en woordenschat en idioom. Daarnaast is er aandacht voor de leesbeleving: spreekt de tekst je aan? Wat vind je van het taalgebruik? En vind je het fragment grappig, saai, mooi, interessant of iets anders?

Het onderdeel leesbeleving leent zich goed voor het uitwisselen van ervaringen in tweetallen of in een groep, waarmee het een geschikte spreekopdracht kan zijn.

Grammatica

Tot slot nog iets over grammatica: in Ander Onderwerp zul je nauwelijks grammatica-opdrachten vinden. Ze zijn er wel, maar het blijft meestal impliciet en er worden geen regels gegeven: daar zijn andere NT2-lesboeken en -naslagwerken voor.

Met deze serie lesboeken hoop ik iets toe te kunnen voegen aan het huidige aanbod van NT2-lesboeken.

Syberthe Langedijk
augustus 2024

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
SEKSUALITEIT	11
1 ** Seksualiteit algemeen	13
2 */** Cultuur zoenen	31
3 ** Seksuele klachten	36
4 *** Dubbelzinnige opmerkingen	40
5.1 */** Flirtende collega	48
5.2 **** De wetenschap van het flirten	55
6 **/** Vrouw wil geen seks	67
7 *** Masturberen	72
8 ** Privéfeestje	83
9 */** Waarom zoenen?	86
10 ** Zoenende mannen	88
11 Sleutelzinnen rond zoenen	97
12 ** Menstruatie dochter	99
13.1 ** Sexting	104
13.2 **/** Sexting	109
14 */** Benaming geslachtsdeel	116
15.1 */** Abortus	120
15.2 **/** Abortus	126
16 *** Ongewenst kinderloos	136
17.1 */** Miskraam	146
17.2 **/** Miskraam	153
18 ** Man wil vaker seks	162
19 *** Lhbtqia+	172
20 ** Seksueel grensoverschrijdend gedrag	179
21 **/** De bungelende assistent	182
22 *** Man wil SM	189
23 **/** Seksueel misbruik	198
24 *** Religieuze jongeren en seksualiteit	207
25 *** Genezen van homofilie	213
26.1 ** Verkracht door vriend	224

26.2	**/**	Verkracht op het werk.....	229
27	**/**	Vruchtbaarheidsbehandelingen.....	237
28	**/**	Nog maagd.....	248
29	*	Vlugge Nelis.....	256
30	**/**	Seksuele misdrijven en zedenwet.....	258
31	**	Vrouw wil altijd seks.....	269
32	**/**	De meisjes van de suikerwerkfabriek.....	274
33	***	Geboren als meisje in een jongenslichaam.....	280
34	*	Niemand die het ziet.....	294
35	**/**	Porno kijken.....	298
36	**/**	Turkse ouders lhbt-kind.....	308
37	*/**	Het wachten.....	314
38	***	Lezing seksualiteit.....	317
39	***	Geef mij maar een gigolo.....	319
40	**/**	Afstotelijke echtgenoot.....	324
41	**/**	Verliefd op een vrouw.....	332
42	****	Fabels en misverstanden over lust en erotiek.....	341
43	*/**	Liedje vreemdgaan.....	356
44.1	**/**	Meisjesbesnijdenis.....	359
44.2	***	Film over vrouwenbesnijdenis.....	362
45	**	Rokjesdag.....	367

ANTWOORDEN.....	370
-----------------	-----

Ander Onderwerp

SEKSUALITEIT

14 BENAMING GESLACHTSDEEL

LEZEN

Beste Beatrijs,

Wij hebben een dochter van twee jaar. Ze is erg druk bezig met het leren van nieuwe woordjes en zinnnetjes. Mijn man en ik willen haar ook graag een woord leren voor haar eigen geslachtsdeel. Voor een jongetje zouden we kiezen voor 'piemel', maar voor een meisje is een goede naam moeilijker.

Ik heb aan een andere moeder gevraagd welk woord zij gebruikte. Ze keek wat ongemakkelijk en antwoordde: ... 'Eh, daar van anderen.'

Ik wil niet dat een geslachtsdeel een taboeonderwerp wordt. En ook niet dat mijn dochter zich ervoor schaamt.

We hebben gekeken in het synoniemenwoordenboek. Maar daar vinden we niet echt een geschikt woord. 'Vagina' lijkt ons te beeldend. 'Voorbillen' klinkt raar. 'Schede' vinden we te duister en vaag en 'plasser' te jongensachtig. We willen ook geen ordinare woorden als 'kut' gebruiken. Je 'kruis' is voor meisjes én jongens.

Welk woord kunnen wij onze dochter het beste leren?

Irena

Beste Irena,

Vagina is niet te beeldend. Het is de correcte benaming voor het vrouwelijk geslachtsdeel. Het is geen schuttingwoord en het is niet grof. Het is ook niet moeilijk uit te spreken. Iedereen weet meteen wat er wordt bedoeld. Gebruik dus het woord vagina.

Naar: Goede manieren Trouw

WOORDENSCHAT EN IDIOOM

opdracht 1

Kies het passende woord.

- 1 We zoeken een moeilijk/geschikt woord voor het geslachtsdeel van een meisje.
- 2 Een tweejarig kind is vaak druk/duister bezig met het leren van woorden en zinnen.
- 3 Ze wil heel graag/bezig nieuwe woorden leren.
- 4 Ik zou het vervelend vinden als mijn kinderen zich gebruiken/schamen voor hun geslachtsdelen.
- 5 De vriend van mijn dochter gaf een nogal duidelijk/vaag antwoord toen ik hem vroeg wat hij precies voor werk doet. Nu weet ik nog steeds niet wat voor baan hij heeft.
- 6 Het woord 'kut' klinkt wat leuk/ordinair, daarom gebruik ik het liever niet.
- 7 Hoe noem jij het geslachtsdeel/schuttingwoord van je zoontje?
- 8 Ik voel me daar wat vaag/ongemakkelijk over en weet niet goed wat ik het beste kan zeggen.

WOORDENLIJST

specifiek en algemeen

- het geslachtsdeel, de geslachtsdelen
- het taboeonderwerp, de taboeonderwerpen
- de piemel(s)
- ongemakkelijk(e)
- de vagina('s)
- beeldend(e)
- duister(e)
- vaag, vage
- ordinair(e)
- het schuttingwoord, de schuttingwoorden
- de schede(s)

- de plasser(s), het plassertje
- grof, grove
- het kruis

aanvulling

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

TEKSTBEGRIIP**opdracht 2**

Waar of niet waar?

- 1 Irena noemt het geslachtsdeel van haar zoon 'piemel'.
- 2 Ze wil haar dochter een geschikte naam leren voor haar geslachtsdeel.
- 3 Een andere moeder noemde het 'vagina'.
- 4 Irena's dochttertje schaamt zich voor haar geslachtsdeel.
- 5 Zij en haar man hebben in het synoniemenwoordenboek gezocht naar een geschikt woord.
- 6 Daarin vonden ze onder andere het woord 'vagina'.
- 7 Ze willen geen ordinair woord als bijvoorbeeld 'kut' gebruiken.
- 8 'Plasser' lijkt hen nog het meest geschikte woord.
- 9 Beatrijs Ritsema (BR) vindt alleen het woord 'vagina' een geschikte naam.

WOORDENSCHAT EN IDIOOM**eindopdracht**

Hieronder staat de brief van de vrouw nogmaals, maar dan met ontbrekende woorden. Vul de woorden in.

Kies uit:

*ongemakkelijk kruis vaag geschikt schaamt geslachtsdeel bezig
ordinaire taboeonderwerp woordjes*

Wij hebben een dochter van twee jaar. Ze is erg druk _____ met het leren van nieuwe _____ en zinnnetjes. Mijn man en ik willen haar ook graag een woord leren voor haar eigen _____. Voor een jongetje zouden we kiezen voor 'piemel', maar voor een meisje is een goede naam moeilijker. Ik heb aan een andere moeder gevraagd welk woord zij gebruikte. Ze keek wat _____ en antwoordde: ... 'Eh, daar van onderen.' Ik wil niet dat een geslachtsdeel een _____ wordt. En ook niet dat mijn dochter zich ervoor _____. We hebben gekeken in het synoniemenwoordenboek. Maar daar vinden we niet echt een _____ woord. 'Vagina' lijkt ons te beeldend. 'Voorbillen' klinkt raar. 'Schede' vinden we te duister en _____ en 'plasser' te jongensachtig. We willen ook geen _____ woorden als 'kut' gebruiken. Je _____ is voor meisjes én jongens. Welk woord kunnen wij onze dochter het beste leren?

Controleer je antwoorden met de tekst.

Dit boek, genaamd *Seksualiteit* is het derde deel uit de serie *Ander Onderwerp*, een reeks lesboeken voor anderstaligen over taboes en ongemakkelijke onderwerpen. De lessen in dit deel gaan onder andere over taalgebruik rond seksualiteit, lhbtqia+, seksueel misbruik en grensoverschrijdend gedrag, seksuele klachten, abortus en vruchtbaarheidsbehandelingen.

In dit lesboek voor mensen die het Nederlands (beter) willen leren en hun woordenschat willen uitbreiden, staat dat wat in de gangbare NT2-lesboeken vaak bijna of helemaal niet aan bod komt. Toch heeft iedereen te maken met onderwerpen die voor schaamte of ongemak kunnen zorgen.

De serie *Ander Onderwerp* gaat over échte mensen met échte ervaringen die realistische taal gebruiken. *Ander Onderwerp* is volledig op maat te gebruiken: je vindt er lessen in voor de nog beginnende taalleerder, voor mensen die al gevorderd zijn en alle taalniveaus daartussenin. Het boek kan in de taalles gebruikt worden, maar is ook zeer geschikt voor zelfstudie.

Syberthe Langedijk heeft veel ervaring als NT-docent en in het schrijven van lesmateriaal voor het NT2-onderwijs. Sinds 2001 runt ze een bureau voor tekstcorrectie en taalredactie. Onlangs heeft ze een uitgeverij opgericht. In 2010 publiceerde ze de semi-autobiografische roman *Tweespalt*. Eerder verschenen in de serie *Ander Onderwerp* deel 1 *Taboes Algemeen & Vloeken en Schelden* en deel 2 *Liefde & Relaties*.

PAPYRUS

